

Brusel 30. června 2026
(OR. en)

10456/1/26
REV 1

POLMAR 54
POLGEN 166
COMAR 28
ENV 714
ENER 387
MAR 90
PECHE 235
RELEX 821
SUSTDEV 46
TRANS 410
RECH 273
PROCIV 128

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	11. června 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 530 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Strategie EU pro odolné a prosperující pobřežní komunity vhodné pro život

Delegace nalezou v příloze dokument COM(2026) 530 final.

Příloha: COM(2026) 530 final

V Bruselu dne 10.6.2026
COM(2026) 530 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Strategie EU pro odolné a prosperující pobřežní komunity vhodné pro život

1. Úvod

Každodenní život 95 milionů lidí žijících na 70 000 km pobřeží EU a v pobřežních oblastech EU, od rybářských komunit po pobřežní města, je úzce spjat s oceánem.

Pobřežní geografie a identita EU nabízejí jedinečné příležitosti. Na rozhraní pevniny a moře mají pobřežní komunity silné environmentální, sociální a kulturní předpoklady a nevyužitý potenciál pro rozvoj udržitelné modré ekonomiky. Slouží jako testovací prostředí pro modré inovace a nové udržitelné obchodní modely, působí jako správci pobřežního a mořského prostředí, posilují konkurenceschopnost EU, obnovují mořské a pobřežní ekosystémy a chrání její bohaté námořní kulturní dědictví a identitu. Hrají klíčovou roli jako místní centra námořního obchodu, cestovního ruchu a produkce potravin a čisté energie.

Zároveň jsou pobřežní komunity EU v první linii dopadů změny klimatu, úbytku mořské a pobřežní biodiverzity a znečištění moří. Nevyvážený cestovní ruch, nedostatek cenově dostupného bydlení, sezónnost hospodářských činností (např. cestovní ruch, rybolov) a omezené pracovní příležitosti, stejně jako environmentální rizika a rostoucí hybridní hrozby, představují další výzvy. Pobřežní oblasti jsou vzhledem ke své geografické poloze rovněž vystaveny bezpečnostním hrozbám a v současném napjatém geopolitickém prostředí mají strategický význam z hlediska bezpečnosti a obrany. Pokud se tyto tlaky nebudou řešit, existuje riziko, že ohrozí obživu, bezpečnost a prosperitu pobřežních komunit, což bude mít širší důsledky pro odolnost, konkurenceschopnost a bezpečnost EU. Pobřežní komunity EU jsou velmi rozmanité, od malých rybářských obcí až po velká průmyslová přístavní města, s rozdílnou geografii, prostředím, správou, kulturou a demografickými podmínkami. Univerzální přístup není ani možný, ani účinný. Samotné strategie rozvoje je proto třeba přizpůsobit na míru, navrhnout a provádět na místní úrovni, aby odrážely specifické potřeby, výzvy a příležitosti.

V souladu s cíli Evropského paktu pro oceány¹ je **poprvé předložena strategie EU, která spojuje výzvy a příležitosti pobřežních komunit do jednoho soudržného rámce**. Specifické výzvy, jimž čelí ostrovní území a nejbližší regiony, řeší strategie EU pro ostrovy² a budoucí strategie EU pro nejbližší regiony.

2. Přístup EU k pobřežním komunitám

Vzhledem k tomu, že pobřežní oblasti ovlivňuje mnoho politik a fondů EU, může soudržný přístup k jejich rozvoji a provádění maximalizovat synergie mezi námořní politikou a politikami v oblasti klimatu, soudržnosti, sociální sféry, výzkumu a inovací, energetiky a životního prostředí. Opatření EU budou v souladu se zásadou subsidiarity doplňovat, nikoli nahrazovat úsilí na národní, regionální a místní úrovni.

Tato strategie, která klade pobřežní komunity do svého středu, poskytuje jasné směřování a podporuje členské státy a zúčastněné strany při plánování, programování a provádění, a to jak v krátkodobém, tak v dlouhodobém horizontu.

Přístup EU k pobřežním komunitám musí vycházet z potřeb a obav lidí žijících na pobřeží. Na základě konzultací se zúčastněnými stranami³ a analýzy rizik a příležitostí pro pobřežní komunity určuje přístup EU **tři strategické cíle pro evropské pobřežní komunity**:

¹ COM(2025) 281 final.

² COM(2026) 520 final.

³ Včetně [výzvy k předložení informací](#), seminářů a [zasedání](#) na Dnech oceánů, jakož i [specializované studie](#).

- i. **Prosperita.** Investovat do rozmanité a udržitelné modré ekonomiky a zajistit, aby z ní místní obyvatelé měli prospěch, a to podporou inovací a nových udržitelných obchodních modelů.
- ii. **Odolnost.** Průběžně se přizpůsobovat rostoucím rizikům vyplývajícím ze změny klimatu a dalších environmentálních, hospodářských, sociálních a bezpečnostních rizik a zároveň přispívat k dekarbonizaci, udržitelným postupům a snižování emisí skleníkových plynů v rámci všech pobřežních a námořních činností.
- iii. **Kvalita života.** Rozvíjet živá, inkluzivní a atraktivní místa, kde mohou žít, pracovat a trávit volný čas lidé všech generací a kde se může rozvíjet námořní kultura, dědictví a místní identita.

2.1. Prosperující pobřežní komunity

(1) Posílení a diverzifikace tradičních odvětví modré ekonomiky

Modrá ekonomika EU přímo vytváří přibližně 263 miliard EUR hrubé přidané hodnoty. Přestože je stále podfinancovaná, investiční příležitosti v odvětvích modré ekonomiky nabírají na dynamice.⁴ Znalosti o moři, modré inovace a technologie jsou již nyní hnacím motorem nových obchodních modelů a příležitostí. Rychlý pokrok v oblasti obnovitelné energie na moři, digitálních řešení a pozorování oceánů se může promítnout do lokálních pracovních míst, dovedností a investic pro pobřežní komunity. Pobřežní komunity mohou fungovat jako centra modré ekonomiky, kde inovace posilují konkurenceschopnost, zvyšují celkovou hospodářskou výkonnost EU a zároveň zajišťují udržitelné využívání přírodního kapitálu oceánů. Zaměřením investic na silné stránky regionu podporují **strategie pro inteligentní specializaci (S3)** spolupráci v místních a regionálních ekosystémech modrých inovací, čímž vytvářejí růst podniků a pracovní místa v pobřežních komunitách. Aby bylo možné lépe propojovat a rozšiřovat inovace v klíčových ekosystémech, jako jsou modré biotechnologie, modrá bioekonomika a chytrá oběhová akvakultura, bude Komise nadále podporovat tematickou platformu S3 pro udržitelnou modrou ekonomiku.⁵

Průmyslová základna modré ekonomiky – včetně námořní výroby, lodní dopravy a přístavů – zůstává hlavním pilířem inovační kapacity EU, její konkurenceschopnosti a strategické autonomie. **Strategie EU pro přístavy** a **Strategie EU pro námořní průmysl (EIMS)**⁶ stanovují cesty, které se promítají do nových obchodních příležitostí a inovací spojených např. s ekologickou lodní dopravou, energií z obnovitelných zdrojů na moři a logistikou. To povede k vytváření lokálních, vysoce kvalitních pracovních míst prostřednictvím přístavů jako center inovací a průmyslových klastrů a zároveň poskytne infrastrukturu a konektivitu pro konkurenceschopnost a bezpečnost celé Evropské unie.

Odvětví rybolovu a akvakultury, včetně širšího hodnotového řetězce, jsou páteří mnoha pobřežních ekonomik. Tyto profese s dlouhou tradicí jsou hluboce zakořeněny v kulturním dědictví EU a jsou zásadní pro zásobování EU potravinami. Pokračující pokrok v udržitelném řízení rybolovu v rámci společné rybářské politiky je nezbytný pro dlouhodobou životaschopnost odvětví, lokální pracovní místa, spravedlivé příjmy, potravinové zabezpečení a generační obnovu (přilákání mladších lidí do odvětví, aby mohlo pokračovat i v budoucnu).

Nedávné hodnocení nařízení o společné rybářské politice⁷ ukazuje, že pokrok není dostatečný: obnova rybích populací je stále příliš pomalá a ekonomické přínosy příliš nízké, mimo jiné

⁴ Údaje za rok 2023 ze [Zprávy o modré ekonomice 2025](#) a [Další vlny modrého růstu – Investorské zprávy 2026](#).

⁵ [Inforegio – Udržitelná modrá ekonomika](#).

⁶ COM(2026) 112 a COM(2026) 111.

⁷ SWD(2026) 120 final.

kvůli novým výzvám, včetně geopolitického vývoje, změny klimatu a vysokých cen energií. Potenciál udržitelné akvakultury je stále nedostatečně využíván. Hodnocení společné rybářské politiky bude podkladem pro možné reformy této politiky a stane se základem pro **vizi Komise pro rybolov a akvakulturu do roku 2040**, což je patnáctiletý strategický rámec, kterým se bude řídit vývoj politik v nadcházejících desetiletích s cílem posílit konkurenceschopnost, udržitelnost a odolnost těchto odvětví. V rámci této vize bude Komise klást zvláštní důraz na odolnost, udržitelnost a prosperitu pobřežních komunit.

Pobřežní cestovní ruch, největší zaměstnavatel v modré ekonomice, poskytuje v EU přímou práci milionům lidí⁸. Nadměrný cestovní ruch však může zvýšit zranitelnost vůči sezónnosti, přelidnění, tlak na zdroje a infrastrukturu a prohlubovat problémy s bydlením. **Připravovaná strategie Komise pro udržitelný cestovní ruch v EU** má za cíl podpořit vyváženější, odolnější a konkurenceschopné modely cestovního ruchu, které přinášejí prospěch místním komunitám a cestujícím.

(2) Příležitosti pro inovace, znalosti o moři a nové obchodní modely

Znalosti o moři, modré inovace a technologie jsou hnací silou nových obchodních modelů, které přinášejí výhody na místní úrovni i v celé EU, zatímco pokrok v oblasti obnovitelné energie na moři, digitálních řešení a pozorování oceánů se může projevit ve vytváření lokálních pracovních míst a investic. Stejně tak, jak je uvedeno výše, mohou pobřežní komunity fungovat jako centra modré ekonomiky.

Budoucí růst modré ekonomiky bude záviset na zrychlené digitalizaci, využívání oceánských dat a lepších znalostech o mořích a oceánech. Inovativní obchodní modely, jako je prediktivní údržba námořních zařízení, a aplikace dvojího užití vyžadují silnější datové a pozorovací systémy. **Iniciativa OceanEye**⁹ posílí evropské i celosvětové monitorování a pozorování oceánů a vytvoří nové příležitosti pro pobřežní komunity: **Zlepší naše znalosti o pobřežních vodách** a posílí naši schopnost vyhodnocovat klimatická rizika, odhalovat hrozby pro námořní bezpečnost a nabízet příležitosti pro modrou ekonomiku EU. Iniciativa OceanEye v součinnosti s iniciativou Cíl Země¹⁰ bude poskytovat data a nástroje v měřítku pobřežních oblastí, čímž podpoří místní inovace v oblasti oceánských technologií a datových služeb. Bude také investovat do posílení citového pouta mezi občany a mořem a do přeměny pozorování oceánů v občanský a kulturní nástroj.

Omezené pracovní příležitosti a sezónnost hospodářské činnosti (např. v cestovním ruchu, rybolovu) ohrožují prosperitu v některých pobřežních oblastech. Inovace a nové obchodní modely (např. rybářská turistika, komunitou podporovaný rybolov, rozvoj místních hodnotových řetězců, územní branding a nízkotrofičká akvakultura) mohou podpořit **hospodářskou diverzifikaci**. Obnovitelné mořské zdroje mohou vytvářet pracovní místa a podporovat místní růst v rámci modré bioekonomiky. Připravovaná **iniciativa EU pro inovace v oblasti modré bioekonomiky (BlueBIP)** posílí regionální spolupráci a součinnost mezi akvakulturou, rybolovem, zemědělstvím, výzkumem, místními orgány a bioprůmyslem s cílem rozvíjet praktické hodnotové řetězce, jako jsou hnojiva na bázi řas, přeměna vedlejších produktů rybolovu a akvakultury na krmiva nebo biomateriály, recyklace živin mezi pobřežními a zemědělskými oblastmi a nízkouhlíkové produkty z udržitelné akvakultury. Tato opatření mohou podpořit hospodářskou diverzifikaci, odolnost a cíle oběhového hospodářství a zároveň upevnit vazby mezi pobřežními a vnitrozemskými regiony a zúčastněnými stranami.

⁸ Odvětví pobřežního cestovního ruchu zaměstnávalo více než 2,7 milionu lidí a vytvořilo 93 miliard EUR hrubé přidané hodnoty ([středisko EU pro sledování modré ekonomiky](#)). Údaje z roku 2023.

⁹ [OceanEye: Dokonalejší pozorování a ochrana oceánů – Evropská komise](#).

¹⁰ [Cíl Země](#).

Přírodní kredity a kredity pro modrý uhlík mohou být mechanismy, které odmění činnosti v oblasti obnovy a zvrátí úbytek mořské biologické rozmanitosti, přičemž zvyšují sekvestraci uhlíku. Aby bylo možné v budoucnu vydávat **kredity pro modrý uhlík** a obchodovat s nimi, **podpoří Komise vývoj certifikační metodiky pro ekosystémy modrého uhlíku** (*přilivové mokřady a mořské louky*) podle nařízení o pohlcování uhlíku a uhlíkovém zemědělství (CRCF) z roku 2024. Návrh aktu v přenesené pravomoci pro tuto metodiku je plánován do roku 2028. Kromě toho Komise v rámci **Plánu zavádění přírodních kreditů**¹¹ vytváří rostoucí portfolio projektů prostřednictvím svých výzkumných, inovačních a pilotních iniciativ, aby otestovala různé možnosti podporované programy Horizont Evropa, LIFE, Green Assist a dalšími nástroji EU.

Komise zkoumá možnosti spolupráce s členskými státy na důsledném společném procesu monitorování, který může podpořit vykazování a ověřování inventur uhlíku podle nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF)¹² a povinnosti podle nařízení o obnově přírody. Mobilizace soukromých finančních prostředků na obnovu, monitorování a správu těchto ekosystémů může tyto snahy dále posílit.

Využívání mořského prostoru (např. ochrana a obnova přírody, energetika, rybolov, akvakultura, lodní doprava a cestovní ruch) je úzce provázáno s rozvojem pobřežních komunit. S rostoucí konkurencí o prostor je nezbytné účinné plánování a je potřeba modernizovat **směrnici o územním plánování námořních prostor**. Směrnice o územním plánování námořních prostor poskytuje konzistentní, transparentní a na důkazech založený rámec, avšak přetrvávají výzvy, včetně rostoucích dopadů změny klimatu, znečištění moří a environmentálních tlaků vyplývajících z intenzivnějšího využívání pobřežních a mořských oblastí, silnějších interakcí mezi pevninou a mořem a potřeby lepší správy oceánů¹³. Cílem budoucího **Evropského aktu o oceánech**, který by měl být přijat do konce roku 2026, je modernizovat směrnici o územním plánování námořních prostor v souladu s prioritami Paktu o oceánech. Zapojí pobřežní komunity do řešení výzev souvisejících s adaptací na změnu klimatu, soužitím různých námořních činností, udržitelným využíváním přírodního kapitálu oceánu a posílenou přeshraniční spoluprací.

Strategie EU pro obnovitelnou energii na moři¹⁴ podporuje dekarbonizaci a energetickou bezpečnost a nabízí příležitosti pro pobřežní komunity v oblasti pokročilé výroby, modernizace přístavů, investic do dodavatelských řetězců a služeb údržby, zejména u větrné energie na moři a stále více u energie z mořských vln a slapové energie. Pro EU to znamená posílení energetické bezpečnosti a urychlení odklonu od fosilních paliv. Současně mohou konkurence o pobřežní a mořský prostor a složitá pravidla plánování zpomalovat povolování nových energetických projektů a vést ke střetům s jinými způsoby využívání pevniny a moře, jako je rybolov a ochrana přírody. K řešení těchto problémů Evropská komise vybízí členské státy, aby posílily integrované územní plánování námořních prostor a zefektivnily povolování, přičemž je třeba zajistit místní hodnotu a podporu veřejnosti prostřednictvím iniciativ **komunitně vedeného místního rozvoje**. **Iniciativy komunitně vedeného místního rozvoje**, podporované částkou téměř 1 miliardy EUR na období 2021–2027 v rámci Evropského námořního rybářského a akvakulturního fondu (ENRAF) a doplněné fondy politiky soudržnosti EU, **již přinášejí místním komunitám**¹⁵ **přímé výhody prostřednictvím participativního přístupu zdola nahoru**, zejména u diverzifikace příjmů. Kromě komunitně vedeného místního rozvoje může specifické problémy ostrovních a pobřežních oblastí řešit přístup založený na místních

¹¹ COM(2025) 374 final.

¹² Nařízení (EU) 2018/841.

¹³ COM(2026) 174 final. Druhá zpráva o pokroku dosaženém při provádění směrnice 2014/89/EU.

¹⁴ COM(2020) 741 final.

¹⁵ [CLLD in fisheries and coastal communities](#): Achievements and Lessons (Komunitně vedený místní rozvoj v rybolovu a pobřežních komunitách: Úspěchy a poučení). FAMENET, 2025.

podmínkách (zahrnující také iniciativu **LEADER** a strategii **inteligentních vesnic**). Do budoucna by tyto participativní nástroje měly pokračovat a měly by být lépe začleněny do víceodvětvového přístupu ke komunitně vedenému místnímu rozvoji, a to i prostřednictvím budoucí iniciativy BlueBIP.

Pro udržení životaschopnosti a konkurenceschopnosti pobřežních komunit je nezbytná generační obnova. Stárnutí populace a emigrace mladých lidí oslabují místní trhy práce, podnikání a klíčová námořní odvětví, jako je rybolov, akvakultura nebo inovativní modrý průmysl. Vytváření kvalitních pracovních míst, jasných kariérních cest a silné nabídky dovedností, jakož i snižování administrativní zátěže jsou klíčem k přilákání a udržení mladých lidí a k podpoře inovací. V roce 2027 Komise navrhne **strategii modré generační obměny**, která má přilákat mladé odborníky do modrých odvětví a podpořit dlouhodobou udržitelnost a inovace. V odvětví energie z obnovitelných zdrojů na moři vyškolí partnerství v rámci **Paktu pro dovednosti** do roku 2030 124 tisíc lidí v oblasti obnovitelných zdrojů energie na moři.

V neposlední řadě jsou pro hospodářský růst a přístup ke službám v pobřežních regionech zásadní **investice do digitální a dopravní konektivity**. Členské státy a regiony mohou využít financování z politiky soudržnosti ke zlepšení oblastí fyzické i digitální konektivity. V letech 2021–2027 bylo v rámci politiky soudržnosti vyčleněno 40 miliard EUR na podporu cílů EU v oblasti digitální transformace, a to převážně na odstranění digitální propasti a posílení konektivity. To se projevuje především v méně rozvinutých a odlehlých pobřežních oblastech a územích, zejména na ostrovech, jak zdůrazňuje strategie EU pro ostrovy. **Komise vyzývá členské státy, aby využily stávajících možností v rámci Nástroje pro propojení Evropy pro zbývající část současného programového období (2026 a 2027) a připravily se na provádění v rámci nového víceletého finančního rámce.**

Stěžejní opatření – Komise:

- *v kontextu vize pro rybolov a akvakulturu do roku 2040 bude klást zvláštní důraz na odolnost, udržitelnost a prosperitu pobřežních komunit,*
- *v rámci iniciativy OceanEye podpoří zúčastněné strany v pobřežních oblastech, aby maximálně využívaly údaje o oceánech pro svou odolnost a růst,*
- *podpoří průmysl při pilotním ověřování řešení dvojího užití a při vývoji standardů interoperability pro plavidla a technologie dvojího užití v celé EU, přičemž bude vycházet z formátů OceanEye,*
- *v souvislosti s revizí rámce pro územní plánování námořních prostor podle Evropského aktu o oceánech bude věnovat zvláštní pozornost potřebám pobřežních komunit,*
- *bude podporovat vývoj certifikační metodiky jako dalšího kroku směrem ke kreditům pro modrý uhlík,*
- *bude podporovat vytváření klastrů a hodnotových řetězců modré bioekonomiky v pobřežních komunitách prostřednictvím přístupu komunitně vedeného místního rozvoje v rámci budoucí inovační iniciativy EU pro modrou bioekonomiku.*

2.2. Odolné pobřežní komunity

Pobřeží EU stále více ovlivňují dopady změny klimatu, jako je stoupající hladina moře a teploty, pobřežní eroze, záplavy, bouřkové přívaly, pronikání slané vody a degradace ekosystému. Ohrožují zdraví a bezpečnost lidí, infrastrukturu, bezpečnost vody a potravinové zabezpečení, hodnotu majetku a rizikové prémie, místní ekonomiky a životní prostředí. V

prvním **posouzení rizik souvisejících se změnou klimatu v Evropě**¹⁶ byly **pobřežní oblasti** označeny za jedny z oblastí, které jsou nejvíce **vystaveny** klimatickým rizikům. Tyto dopady také stále více ohrožují kulturní památky a památky světového dědictví.

Bez zmírňujících a adaptačních opatření by se **roční škody způsobené** pobřežními záplavami v EU mohly prudce zvýšit z dnešních 1,25 miliardy EUR na 93 až 961 miliard EUR do konce století a postihnout 1,5 až 3 miliony lidí¹⁷. Přitom každá 1 miliarda EUR investovaná do přizpůsobení se by mohla potenciální povodňové škody snížit o 14 miliard EUR¹⁸. Odolnost pobřežních oblastí je klíčovým prvkem Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu¹⁹. Prostřednictvím **misí EU: Přizpůsobení se změně klimatu a obnova oceánů a vod**²⁰ Komise pomáhá komunitám vyhodnocovat klimatická rizika, vytvářet adaptační strategie a zavádět řešení. V součinnosti tyto mise podporují společně navržené systémové přístupy se zvláštním důrazem na řešení inspirovaná přírodou, jež posilují odolnost pobřeží vůči dopadům klimatu, jako jsou záplavy, eroze a zvyšování hladiny moří. Do konce roku 2026 zahájí Evropská komise tři nové stěžejní projekty mise **Adaptace**, na které EU poskytne podporu ve výši přibližně 30 milionů EUR. Předvedou integrovaná řešení pro přizpůsobení se změně klimatu v pobřežních klimaticky ohrožených oblastech, kde vícečetná a vzájemně se zesilující klimatická rizika vyžadují koordinované reakce.

Financování EU, včetně fondů politiky soudržnosti, poskytuje v letech 2021–2027 významnou podporu opatřením v oblasti klimatu napříč členskými státy a regiony. Na celostátní, regionální a místní úrovni však stále přetrvávají významné nedostatky v oblasti investic a politiky. **Komise společně s Evropskou investiční bankou (EIB)** prozkoumá možnost **zmapovat v celé EU** stávající investiční projekty a potenciální nové investiční příležitosti pro **adaptaci pobřežních oblastí**, jejich náklady a přínosy s ohledem na budoucí změnu klimatu. Dále **Komise využije technickou poradenskou podporu EIB** (např. JASPERS²¹ a další příslušné poradenské mandáty) k **poskytování podpory při budování kapacit** pro přípravu investičních strategií a projektů pobřežních komunit. Ty pak mohou být podporovány kombinací grantů EU a úvěrových nástrojů EIB určených speciálně pro malé a střední orgány, které připravují projekty na posílení klimatické odolnosti. Současně **bude Komise podporovat spolupráci a strategická partnerství** mezi celostátními orgány a orgány pobřežních obcí s využitím stávajících nástrojů, jako je **Evropská městská iniciativa, Obce Regio Peer2Peer a JASPERS**.

Pro zvýšení odolnosti pobřežních komunit stanovila Komise několik priorit na úrovni EU a na národních a regionálních úrovních: **i) zlepšit znalosti a povědomí** o pobřežních rizicích s podporou iniciativy OceanEye a jeho nově vyvíjeného nástroje „Digitální dvojče oceánu“; **ii) lépe zmapovat investiční potřeby**; **iii) posílit plánování a řízení investic** a vyjasnit odpovědnost za rizika na různých úrovních řízení; **iv) podporovat budování kapacit** pro realizaci projektů zvyšujících odolnost; **v) mobilizovat investice** do přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování. Toto úsilí bude vycházet ze stávajících i nově vznikajících nástrojů, jako je Climate-ADAPT, EMODnet a Digitální dvojče oceánu. Posledně jmenovaný nástroj, vyvíjený v součinnosti s iniciativou Cíl Země, bude poskytovat informace o stavu oceánů a pobřeží téměř v reálném čase. To posílí schopnost orgánů předvídat nebezpečí a

¹⁶ Posouzení rizik souvisejících se změnou klimatu v Evropě – Evropská agentura pro životní prostředí.

¹⁷ JRC PESETA IV – Úkol 6.

¹⁸ Zpráva UNEP o nedostatečném přizpůsobování se změně klimatu z roku 2023.

¹⁹ COM(2021) 82 final, kde je místní přizpůsobování se označeno za jednu ze tří průřezových priorit.

²⁰ Mise EU zaměřená na přizpůsobení se změně klimatu a **Mise EU: Obnova našich oceánů a vod**.

²¹ JASPERS – Společná pomoc na podporu projektů v evropských regionech.

reagovat na ně, mapovat rizika a lépe zacílit preventivní opatření na ochranu lidí, infrastruktury, ekosystémů a místních podniků.

Také **řešení inspirovaná přírodou** mohou být obzvláště účinná, protože přinášejí environmentální, sociální a ekonomické výhody a zároveň posilují odolnost pobřeží. V roce 2026 Komise navrhne **evropský rámec pro odolnost vůči změně klimatu**, který má začlenit budoucí klimatická rizika do politik EU, investičních rozhodnutí a řízení rizik. Orgány se proto vyzývají, aby **do správy pobřeží a územního plánování začlenily zvyšování hladiny moře a klimatická rizika**. Rovněž iniciativy, jako je Nový evropský Bauhaus, budou podporovat pobřežní města prostřednictvím inovativních a opakovatelných řešení zvyšování odolnosti, zatímco cílem připravovaného **Evropského aktu o oceánech** je posílit začlenění změny klimatu do územního plánování námořních prostor.

Společné řízení, které zapojuje místní zúčastněné strany, zejména rybáře, do vymezování a správy chráněných oblastí, může zlepšit výsledky ochrany přírody a dlouhodobou životaschopnost opatření. Spojením vědeckých poznatků s místními znalostmi lze zvýšit dodržování předpisů, omezit konflikty a podpořit přizpůsobení se změně klimatu. Může to také přinést místní výhody díky obnově, monitorování a správcovským pracím, stejně jako příjmy z obnovy přírody a kreditů pro modrý uhlík. Komise **podporuje iniciativy komunitně vedeného místního rozvoje v pobřežních a rybolovných oblastech (FLAG/LAG)** na podporu správy moří, obnovy a přírodě blízkých projektů. Členské státy se rovněž vyzývají, aby zajistily aktivní zapojení pobřežních komunit do rozhodování o chráněných mořských oblastech.

Pobřežní komunity jsou rovněž klíčové pro **bezpečnost a odolnost Evropy**. Mnohé z nich se nacházejí podél vnějších námořních hranic EU a čelí rostoucím bezpečnostním tlakům, včetně hybridních hrozeb, sabotáží a rizik spojených s probíhajícími konflikty, jako jsou drony a plovoucí námořní miny. Tyto hrozby mohou narušovat rybolov, námořní dopravu a další hospodářské činnosti a zároveň oslabovat ochranu hranic a usnadňovat přeshraniční kriminalitu. Zvláštní pozornost je třeba věnovat také ochraně a odolnosti **kritické pobřežní a námořní infrastruktury**, včetně přístavů, infrastruktury pro energii z obnovitelných zdrojů na moři a podmořských kabelů. Zúčastněné strany z pobřežních oblastí, včetně rybářů, přístavních orgánů a místních námořních subjektů, mohou přispět k informovanosti o situaci na moři prostřednictvím dobrovolného hlášení anomálních nebo podezřelých činností na moři v souladu s národními rámci.

Kromě toho je **posílení bezpečnosti a obrany v pobřežních oblastech nezbytné** pro zajištění ochrany kritické infrastruktury, posílení kapacit v oblasti dohledu a zlepšení schopností rychlé reakce v námořní oblasti. V této souvislosti mohou pokročilé digitální nástroje, jako je iniciativa Cíl Země a její digitální dvojčata s vysokým rozlišením zaměřená na přizpůsobení se změně klimatu a extrémní povětrnostní události, pomáhat orgánům a pobřežním komunitám prostřednictvím lepšího situačního povědomí, předpovídání rizik, systémů včasného varování a simulace komplexních případových scénářů v oblasti klimatu a bezpečnosti.

V zájmu posílení připravenosti a zahrnutí většího počtu komunit **Komise rozšíří iniciativu CoastWAVE²²** o místní posouzení nebezpečí a přizpůsobené varovné systémy, aby se varování dostalo k pobřežním komunitám. Tyto snahy jsou v souladu se **Strategií EU pro námořní bezpečnost, Strategií EU pro přístavy, Strategií EU pro unii připravenosti** a budoucí **Evropskou bezpečnostní strategií**, což odráží potřebu větší odolnosti a informovanosti o rizicích v pobřežních oblastech. V souladu s těmito strategiemi by úřady měly posílit

²² [CoastWAVE 2.0 | Znalostní síť UCP](#).

informovanost o rizicích v blízkosti přístavních oblastí, aby obyvatelé mohli v případě incidentů účinně reagovat.

Jako **správci oceánů** hrají pobřežní komunity zásadní roli při ochraně mořských zdrojů a ekosystémů a zároveň podporují obživu, potravinové zabezpečení a udržitelné činnosti modré ekonomiky. Pobřežní komunity jsou ústředním prvkem přístupu „od pramene až po moře“ a mají zásadní význam pro **zachování a obnovu** pobřežního a mořského prostředí, včetně mimořádně bohaté biologické rozmanitosti nejvzdálenějších regionů.

Přístavy jsou klíčovými pobřežními **centry pro oběhové hospodářství a omezování znečištění**. V rámci Strategie pro přístavy bude Komise tuto úlohu podporovat zjednodušením technických kritérií, zefektivněním povolování a vydáváním pokynů pro členské státy.

Navzdory značnému úsilí o ochranu a obnovu a pokroku dosaženému v oblasti udržitelného řízení rybolovu **jsou pobřežní a mořské ekosystémy stále pod silným tlakem** znečištění, eutrofizace, nadměrného rybolovu, eroze a změny klimatu. Přibližně **80 % chráněných mořských a suchozemských stanovišť v Evropě** je v nevyhovujícím nebo špatném stavu a **62 % řek, jezer a pobřežních lokalit** je v nevyhovujícím ekologickém stavu²³. To má negativní důsledky pro veřejné zdraví a snižuje bezpečnost a atraktivitu pobřežních oblastí. Také to podkopává základní pilíř udržitelnosti odvětví modré ekonomiky, jako je rybolov a akvakultura. **I nadále je nezbytné účinnější provádění a prosazování právních předpisů EU v oblasti životního prostředí**, stejně jako cílená opatření na obnovu podle nařízení o obnově přírody²⁴. Do září 2026 mají členské státy předložit národní plány obnovy, což představuje klíčový milník směrem ke koordinovanější ochraně pobřežních a mořských ekosystémů. Cílem plánované revize rámcové směrnice o Strategii pro mořské prostředí v rámci připravovaného Evropského aktu o oceánech je posílit ochranu životního prostředí, zjednodušit ustanovení a zvýšit soulad s *acquis* EU.

Prostřednictvím misí „Obnova našich oceánů a vod“²⁰ a „Dohoda o půdě pro Evropu“²⁵ v rámci programu Horizont Evropa již EU podporuje pobřežní komunity tím, že vyvíjí a testuje inovativní řešení pro obnovu, správu pobřeží, včetně zadržování vody a znečištění živinami a regenerativních postupů modré ekonomiky. **Strategie pro výzkum a inovace v oblasti oceánů a vod** pomůže rozšířit přístup „od pramene až po moře“ prostřednictvím inovací ve vodním hospodářství a zlepšení efektivního využívání vody. Fondy EU – například fondy politiky soudržnosti, EMFAF a LIFE – již podporují investice do biologické rozmanitosti, odolnosti vůči změně klimatu, udržitelného hospodaření s vodou a oběhového hospodářství v pobřežních oblastech.

Stěžejní opatření – Komise:

- *bude podporovat strukturovaná partnerství pro společnou správu chráněných oblastí (včetně rybářů) a podpoří členské státy a místní orgány při zapojení zúčastněných stran do plánování, monitorování a pravidelného přezkumu plánů,*
- *společně s EIB prozkoumá možnost zmapování investic na úrovni EU do adaptace pobřežních oblastí a využití technické poradenské podpory EIB pro budování kapacit,*
- *bude podporovat spolupráci a strategické partnerství mezi národními orgány a orgány pobřežních komunit,*

²³ Životní prostředí EU 2025 EEA, 2025, a Zpráva o stavu oceánu (OSR) programu Copernicus.

²⁴ Směrnice 79/409/EHS, směrnice Rady 92/43/EHS, směrnice 2008/56/ES a nařízení (EU) 2024/1991.

²⁵ [Mise EU: Dohoda o půdě pro Evropu.](#)

- *rozšíří iniciativu CoastWAVE, aby se místní posuzování rizik a přizpůsobené systémy varování dostaly do více komunit.*

2.3. Pobřežní komunity vhodné pro život

Přístup ke zdravotní péči, vzdělání, dovednostem, digitální konektivitě, dopravnímu propojení a cenově dostupnému bydlení je zásadní pro to, aby si pobřežní komunity udržely atraktivnost a byly nadále vhodné pro život, zejména pro mladé lidi. Tyto služby jsou také klíčové pro zajištění účinného „práva zůstat“²⁶. Přesto se pobřežní komunity v celé EU potýkají s velmi odlišnou ekonomickou realitou a územními problémy, zejména ve venkovských a odlehlých oblastech.

Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU²⁷ poskytuje ucelený rámec EU pro řešení těchto problémů, včetně specifických potřeb venkovských pobřežních oblastí, které se potýkají s geografickými omezeními, nedostatečnou dostupností a úbytkem obyvatelstva. Tyto snahy dále podpoří vůbec první **Strategie EU pro boj proti chudobě**, která byla přijata 6. května 2026, a připravovaný **Akční plán EU pro venkov**, který má být přijat ještě letos.

Cenová dostupnost bydlení je v některých čtvrtích pod značným tlakem, zejména ve městech, ale i v dalších turisticky atraktivních lokalitách²⁸. Rostoucí poptávka způsobená cestovním ruchem, krátkodobými pronájmy, rekreačními nemovitostmi, neobydlenými byty, investiční poptávkou nebo užíváním bytů k jiným účelům než k trvalému bydlení stále více ohrožuje místní obyvatelstvo a omezuje přístup k bydlení pro kritické pracovníky. Rozšiřování sociálního bydlení může být pro pobřežní obce důležitou politickou možností. Nadcházející celoevropská investiční platforma pro dostupné a udržitelné bydlení bude usilovat o mobilizaci finančních prostředků na sociální a dostupné bydlení. Jak bylo oznámeno v Evropském plánu dostupného bydlení, Komise současně předloží **akt o dostupném bydlení**, který pomůže veřejným orgánům identifikovat oblasti s nedostatečnou dostupností bydlení a při plném respektování subsidiarity jim umožní přijmout přiměřená opatření k ochraně dostupného bydlení. **Nařízení o krátkodobých pronájmech**²⁹, které je použitelné od 20. května 2026, navíc přinese větší transparentnost a pomůže veřejným orgánům vyváženým způsobem regulovat trh tím, že budou vyžadovat povinnou registraci hostitelů a sdílet údaje o skutečných transakcích mezi digitálními platformami a vnitrostátními orgány. Současný víceletý finanční rámec již podporuje snahy o řešení nedostatku cenově dostupného a kvalitního bydlení částkou nejméně 43 miliard EUR³⁰ prostřednictvím fondů politiky soudržnosti, programů InvestEU, LIFE, Programu pro jednotný trh a Horizont Evropa, jakož i prostřednictvím programu NextGenerationEU, přičemž přezkum politiky soudržnosti v polovině období umožnil přerozdělení dalších 3,3 miliardy EUR v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) na prioritu cenově dostupného a sociálního bydlení. Do budoucna bude Sociální klimatický fond financovat investice do energetické účinnosti a renovace budov a čistého vytápění a chlazení. **Komise vyzývá členské státy, aby zvýšily investice** do bydlení a souvisejících služeb v pobřežních komunitách s nedostatečnou dostupností bydlení, zejména pro nejzranitelnější skupiny.

²⁶ V souladu s nadcházející [strategií týkající se práva zůstat](#).

²⁷ COM(2021) 345 final.

²⁸ SWD(2025) 1053/2 – Porozumění krizi v oblasti bydlení.

²⁹ Nařízení – EU – 2024/1028.

³⁰ Evropský akční plán dostupného bydlení. COM(2025) 1025 final.

Pobřeží EU je také domovem bohatého **námořního dědictví**, včetně mořských lokalit zapsaných na seznamu světového dědictví UNESCO³¹, místních tradic, kultury stravování, zvyků a řemesel, které udržují identitu komunit, a mezigeneračních hodnot. Činnosti, jako je drobný a řemeslný rybolov, akvakultura, stavba lodí a námořnictví, mají zásadní význam pro sociální a kulturní strukturu. Jejich jedinečný přínos k místní identitě by měl být uznán na všech úrovních správy.

Iniciativy, jako je **Koalice EU4Ocean pro oceánskou gramotnost**, budou i nadále zvyšovat informovanost o kulturním, sociálním a ekonomickém významu oceánů, zdůrazňovat námořní dědictví pobřežních komunit a zároveň podporovat mezigenerační znalosti a správu oceánů. **Nový evropský Bauhaus (NEB)** a **Laboratoř iniciativy Nový evropský Bauhaus pro oceánské, pobřežní a ostrovní komunity** rovněž nabízejí příležitosti pro pobřežní projekty, které spojují udržitelnost, design, kulturu a odolnost vůči klimatu.

Komise vybízí členské státy a místní komunity, aby i nadále podporovaly iniciativy v oblasti modrého a námořního dědictví prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje a svých místních akčních skupin v oblasti rybolovu a dalších programů a iniciativ na místní a národní úrovni.

Stěžejní opatření – Komise:

- *predloží akt o dostupném bydlení, jehož cílem je podpořit veřejné orgány při identifikaci oblastí s nedostatečnou dostupností bydlení a umožnit jim, při plném dodržování zásady subsidiarity, přijímat opatření k ochraně a podpoře dostupnosti bydlení v těchto oblastech,*
- *prostřednictvím nástroje Nový evropský Bauhaus (NEB) a spuštěním Laboratoře iniciativy Nový evropský Bauhaus pro oceánské, pobřežní a ostrovní komunity nabídne příležitosti pro pobřežní projekty, které spojují udržitelnost, design, kulturu a odolnost vůči změně klimatu.*

3. Provádění strategie

3.1. Financování

Přístup k financování modré ekonomiky se stále zvyšuje. Prostřednictvím **platformy BlueInvest** podporuje EU startupy a malé a střední podniky při vývoji a rozšiřování inovativních oceánských technologií a služeb, a to i v pobřežních oblastech, formou poskytování koučinku, zprostředkování kontaktů s investory a podporou získávání finančních prostředků. Cílem investičního nástroje pro modrou ekonomiku, který je podporován fondem ENRAF a InvestEU a realizován Evropským investičním fondem (EIF), je do roku 2028 mobilizovat až 1 miliardu EUR v kapitálových investicích. Kromě toho **hraje klíčovou roli také** Evropská investiční banka (**EIB**), která do projektů modré ekonomiky a ochrany pobřeží investuje v průměru 2,6 miliardy EUR ročně.

Užší spolupráce a součinnost s národními podpůrnými bankami a dalšími multilaterálními finančními institucemi může pomoci dalšímu přístupu pobřežních podniků a komunit k financování, technickým poradenským službám a podpoře budování kapacit.

³¹ [Centrum světového dědictví – Program pro námořní světové dědictví.](#)

Rovněž **nařízení EU o taxonomii** pomáhá směřovat investice do činností přispívajících k udržitelnému využívání a ochraně vodních a mořských zdrojů³². Kromě toho budou legislativní programy³³ hrát klíčovou roli při uvolňování soukromého kapitálu. Tyto legislativní programy mohou podpořit investice snížením nákladů na dlouhodobé kapitálové investice a uznáním účinku unijních nebo vnitrostátních záruk na snížení rizik v oblasti kapitálových požadavků.

Unijní **politika soudržnosti, společná zemědělská politika a námořní politika** nadále podporují udržitelný rozvoj v pobřežních regionech a doplňují je iniciativy na budování kapacit, jako jsou TAIEX-REGIO Peer2Peer³⁴ a FAMENET pro místní akční skupiny.

Do budoucna nabízí navrhovaný víceletý finanční rámec na období 2028–2034 členskými státy a regionům nové příležitosti, jak posílit pobřežní komunity. Členské státy se vyzývají, aby **sladily své národní a regionální plány partnerství s cíli této strategie** a ve spolupráci s regionálními a místními orgány podporovaly řešení zaměřená na konkrétní místa a přizpůsobená místním potřebám. Navrhovaný **Evropský fond pro konkurenceschopnost**³⁵ by rovněž mohl podpořit investice a inovace v odvětvích udržitelné modré ekonomiky.

Komise bude v rámci **partnerství pro udržitelnou modrou ekonomiku**³⁶ programu Horizont Evropa do roku 2027 financovat částkou více než 450 milionů EUR přes 43 projektů výzkumu a inovací podporujících klimaticky neutrální, udržitelnou a konkurenceschopnou modrou ekonomiku, včetně specializované podpory odolných pobřežních komunit a podniků. Do konce roku 2026 budou místní a pobřežní komunity zapojeny také do výzvy na technickou podporu, která pomůže připravit transformační agendy v rámci mise „**Obnova našich oceánů a vod**“³⁷ tak, aby projekty a investice odrážely místní potřeby.

3.2. Řízení a správa

Účinná podpora pobřežních komunit závisí na **přístupu silné víceúrovňové správy** a úzké spolupráci mezi místními, regionálními a celostátními orgány a orgány EU. Smysluplné zapojení místních a regionálních aktérů do tvorby a provádění politik je nezbytné, aby politiky odrážely místní potřeby a pomohly dosáhnout priorit EU.

EU zřídila struktury územní spolupráce a platformy pro dialog, které propojují pobřežní komunity s regionálními a celostátními orgány, přístavy, průmyslem, akademickou obcí a občanskou společností, jako jsou **strategie EU pro přímořské oblasti a makroregionální strategie EU**. Tyto rámce pomáhají převést priority EU do „řešení zaměřených na konkrétní místa“, která posilují environmentální udržitelnost, hospodářskou diverzifikaci a regionální hodnotové řetězce.

Do roku 2027 budou Komise a členské státy u Atlantského oceánu pracovat na aktualizaci námořní strategie pro oblast Atlantského oceánu, včetně možného vytvoření nového makroregionálního rámce pro atlantský region. Současně Komise spolu s Uníí pro Středomoří a partnery z východního Středomoří vypracuje novou strategii pro přímořské oblasti na podporu udržitelné a konkurenceschopné modré ekonomiky v regionu.

Iniciativy, jako je **Evropský námořní den**, včetně každoroční kampaně místních akcí „**Evropský námořní den (EMD) v mé zemi**“, pomáhají propojit místní komunity s možnostmi a politikou EU. **Sít' modrých měst EMD** posílí spolupráci mezi evropskými pobřežními a

³² Nařízení (EU) 2020/852.

³³ [C\(2025\) 2731 final](#).

³⁴ [Inforegio – TAIEX-REGIO Peer2Peer](#).

³⁵ COM(2025) 555 final.

³⁶ [Partnerství v oblasti udržitelné modré ekonomiky](#).

³⁷ [Pracovní program Horizont Evropa na období 2026–2027](#).

přístavními městy s cílem podpořit udržitelné námořní politiky, inovace a zdravé mořské prostředí.

Zároveň přetrvávají značné nedostatky ve shromažďování socioekonomických a environmentálních údajů o pobřežních komunitách na místní úrovni. S využitím stávajících harmonizovaných statistických definic, klasifikací a rámců pro sběr dat se Eurostat spolu s dalšími útvary Komise zaměří na odstranění těchto nedostatků, aby pomohl místním orgánům a zúčastněným stranám lépe zaměřit opatření, stanovit priority investic a posílit odolnost.

Stěžejní opatření – Komise:

- *společně s členskými státy u Atlantského oceánu aktualizuje námořní strategii pro oblast Atlantského oceánu³⁸, včetně zvážení nového atlantského makroregionálního rámce, a společně s Uníí pro Středomoří a partnery z východního Středomoří předloží novou strategii pro východní středomořskou oblast na podporu udržitelné a konkurenceschopné modré ekonomiky.*

4. Závěry

Pobřežní komunity EU mají zásadní význam pro hospodářskou prosperitu EU, její odolnost vůči změně klimatu i kulturní dědictví. Strategie Komise pro prosperující a odolné pobřežní komunity vhodné pro život stanoví hlavní příležitosti k **posílení** těchto oblastí a podpoře jejich **dlohodobého rozvoje**. Strategie klade důraz na **lidi** a poskytuje **soudržný rámec pro lepší propojení příslušných politik EU**. Vytváří také synergie se stávajícími iniciativami, zejména se strategií EU pro ostrovy a strategií EU pro nejbližší regiony.

Komise bude spolupracovat s členskými státy na sladění budoucích politik a nástrojů financování se specifickými potřebami pobřežních komunit a na zajištění jejich účinného provádění. Komise spolu s předsednictvím Rady svolá **na 26. června 2026 konferenci na vysoké úrovni o ostrovech a pobřežních komunitách**, aby zahájila provádění obou strategií.

Celkový pokrok bude pravidelně a transparentně vyhodnocován prostřednictvím **informačního panelu Paktu pro oceány a zprávy o stavu Paktu pro oceány**.